

Gilbert Degryse, assemblage-kunstenaar en veelvuldig bib-bezoeker

"Mijn materialen moeten enkele levens achter de rug hebben."

Het waait alsof het nog nooit gewaaid heeft, zo denk ik er toch over. Weer en wind lijken mijn kompaan niet te deren. Zijn gelijkmatige cadans verraadt getrainde benen. Het lijkt wel of zijn gebeitelde kop de wind doormidden kleeft. Hij babbelt honderduit. Over wat hem drijft, waarin hij zijn creatiedrift steekt. Kunstenaars zijn gedreven mensen, zelfs met de wind pal op de neus. Zoveel is zeker.

Gilbert Degryse, 190 cm mens pur sang, kijkt niet op een fietstocht meer of minder. Onze gezamenlijke tocht via landelijke wegen richting Oostvleteren, doet hij wekelijks zo'n 3 à 4 keer. Moederziel alleen. "Da's puur genieten", glimlacht Gilbert. "Dan pas heb ik oog voor wolkenvelden en oor voor de geluiden van de natuur. Hoe langer ik trap, hoe gemakkelijker creatieve problemen een oplossing krijgen. En andere ook."

Het atelier waar hij vooral assemblages creëert, bevindt zich rechtover de Oostvleterse kerk, pal op de markt. Plaveisels, chrysanten op de graven, met klimop begroeide gevels.

Een verroeste ijzeren poort, eens moet die egaal zwart geweest zijn, leidt ons naar een binnenplaats. Een paar kippen, wat gras met daar omheen stokoude hoevegebouwen, hier en daar gerestaureerd. Eens moet het er gegonsd hebben van noeste arbeid, nu overheerst een haast sacrale rust. De ultieme biotoop van een kunstenaar?

Gilbert Degryse: "Tja, ik ontken niet dat ik me hier goed voel. Hoewel, steek me in een koude kelder en ik zal toch mijn ding doen. Eigenlijk heb ik weinig nodig. Ik gebruik materialen die ik zomaar ergens vind. Artistiek onvolwaardige zaken, zoals afval en naar de schroothoop verbannen dingen. Mijn hunker is deze voorwerpen totaal los te maken van hun vroegere bestaan. Ik blaas ze opnieuw leven in door ze harmonisch te verbinden met soortgenoten en

maak er sculpturale composities van. Het creëren van spanning en evenwicht is dan ook zeer dikwijls mijn vertrekbasis. En soms ontdek ik zoveel in mijn vondst, dat het meteen af is. Schoonheid in haar simpelste vorm, zeg maar."

Hoogpotige sokkels

We wandelen naar zijn werkplaats. Een ietwat benepen donker kamertje, met daarnaast een luchtiger ruimte; ijzers in velerlei vorm, afbraakmateriaal, gelaste sokkels, een kleine kachel. Eens de omgeving in me opgenomen, bemerk ik verschillende bijzondere creaties. Sommige, hangend of staand, van een intense soberheid. Andere, harmonisch ineengestoken en een eenheid vormend met hoogpotige sokkels.

Gilbert Degryse: "Een werk valt of staat met een sokkel, daar ben ik vast van overtuigd. Daarom streef ik er naar dat zo'n drager volledig in het geheel van de sculptuur is geïntegreerd. Het ene kan dan ook niet zonder het andere. Hoewel het soms heel lang duurt, vooraleer ik helemaal tevreden ben met de combinatie. Daarom gebruik ik bijvoorbeeld nooit bestaande sokkels, aangeboden door de organisatie, wanneer ik exposeer."

Ik ontwaar geblutste wieldoppen, delen van verroeste hekken, oude computerschermen.

Gilbert Degryse: "Deze en andere objecten komen eigenlijk als voorselectie in het atelier binnen, alhoewel ze beslist wel eens in een afgewerkt sculptuur terecht zullen komen. Anders liet ik ze liggen. Het voorselecteren gebeurt vaak op de schroothoop van de oudijzerhandelaar. Ik rommel ook in het containerpark of neus op rommelmarkten. Eigenlijk is elk soort materiaal interessant. Wel dient ze sporen van verwerking te vertonen. Ik heb het nu eenmaal voor zaken die zichtbaar enkele levens achter de rug hebben."

We gaan naar de vroegere stallingen, waar we via een krakkemikkig laddertje op de ruim bemeten zolder geraken. Door een gat waar de boer vroeger zijn hooi naar boven haalde, valt een kloeke streep novemberzon. Verweerde steunbalken, eens geplaasterde muren en blote dakpannen maken het plaatje compleet. "Noem het mijn tentoonstellingsruimte", zegt Gilbert. "Hier plaats ik mijn assemblages die ik voorlopig afgewerkt vind. Hoewel het goed mogelijk is dat ik er na verloop van tijd wat aan verander. Net zoals het mensdom en zijn schepping voortdurend evolueren, zo werk ik mijn creaties af en toe wat bij."

Kers op de taart

Ik kan me niet van de mening ontdoen dat deze omgeving geweldige golven van creatieve lust met zich meebrengt.

Gilbert Degryse "Mja, hoewel ik de inspiratie veelal in het materiaal vind. Losstaande werken ontstaan spontaan rond een gevonden voorwerp, maar met nogal wat opbouw- en afbraakwerk. Enigszins anders is het wanneer ik uitgenodigd word voor een tentoonstelling. Dan werk ik intensief naar het thema toe en zoveel mogelijk naar integratie in de tentoonstellingsruimte. Ik hou er dan ook van om me steeds heel grondig voor te bereiden. Dan vlooi ik alles uit wat rond het thema bestaat. Zo spendeer ik heel wat tijd in tentoonstellings- en bibliotheekbezoek. Ik wil ook voeling houden met hetgeen leeft in de kunstwereld. Overigens tref ik het dat onze Ieperse bibliotheek een sterke kunstboekencollectie kan voorleggen. Ik leef overigens naar tentoonstellingen toe, net zoals sporters die zich opmaken voor belangrijke competities. Exposities aanzie ik dan ook als de kers op de taart. Ik hou er bijvoorbeeld van om me naamloos tussen het publiek te mengen

en te aanhoren wat ze in mijn creaties zien. Ook de groepsgeest van de exposanten, de collegialiteit en het gevoel dat je op eenzelfde lijn zit, geeft me een ware kick. Het pleziert me dan ook dat ik hoe langer hoe meer op tentoonstellingen mag exposeren. Half december, bijvoorbeeld, maak ik deel uit van de exposantengroep naar aanleiding van 20 jaar Ambrozijn."

Hoog tijd om Ieperwaarts te fietsen. Vreemd, het koele windje lijkt terug in ons nadeel te blazen. Eens tussen de velden, stop ik om mijn muts diep over mijn oren te trekken, terwijl Gilbert een afgebladerd wiel dop uit de veldkant vist. (ED)

Gilbert Degryse